

ÜÇÜNCÜ AVRASYA PARLAMENTOLARI BAŞKANLARI TOPLANTISI: GELİŞEN AVRASYA

Vuslat Nur ŞAHİN

8-9 Ekim 2018 tarihlerinde turizm beldemiz Antalyada üst düzey diplomatik yoğunluk yaşandı. Bu diplomatik yoğunluğun sebebi Üçüncü Avrasya Parlamentoları Başkanları toplantısıydı. Avrasya tanımı çeşitli çevrelerde hala tartışma konusu olmakla beraber toplantının oldukça kapsayıcı olduğu söylenebilir: Toplantıya otuz dokuz ülkeden sayısı yedi yüze yaklaşan katılımcı iştirak etti[1]. İlk toplantı iki sene önce 2016da Rusyanın ev sahipliğinde düzenlenmiş, ikinci toplantı ise geçen sene 2017de Güney Korede gerçekleştirilmişti[2].

Toplantının kapsayıcılığını TBMM Başkanı Binali Yıldırımın şu sözlerinde de açıkça görmek mümkündür: Atlantik'ten Pasifik Okyanusu'na kadar uzanan geniş Avrasya coğrafyası dünyanın siyasi, ekonomik ve kültür merkezlerinden biridir. Bu 3. toplantıya 39 ülkeden parlamento başkanları, yardımcıları, milletvekilleri ve büyükelçiler katılıyor[3] ve dünya nüfusununun 3 milyarını temsil ediyor. Tarihi, kültürel, sosyal ve siyasi bağlarımızın son derece güçlü olduğu Avrasya bölgesinde yaşanan her gelişme bütün dünyayı etkilemektedir. Dünyanın ağırlık merkezi olan bu coğrafya, insanlığın bütün renklerini, bütün desenlerini içinde barındırmaktadır. Farklı kültürler, inançlar bu coğrafyada barış içinde yaşamaya devam etmektedir. Bizler burada farklı siyasi, ekonomik sistemlere sahip olan devletler olarak bir araya gelme erdemini başardık. İnsanlığın ortak zenginliğini temsil eden bu birlikteliğimiz gelecek yıllar için bölgemize ve bütün dünyaya çok büyük faydalar sağlayacaktır.[4]"

Toplantının ana temaları az gelişmiş ekonomiler ve ekonomik kalkınma farklılıkları, terörle mücadele ve iklim değişiklikleri konuları olmakla beraber toplantıda özellikle ulusal paralarla ticaretin teşvik edilmesi, düzensiz göçe daha fazla ilgi gösterilmesi, yeni işbirliği alanlarının oluşturulması, 2030 sürdürülebilir kalkınma gündemine destekler gibi alt başlıkların da kendilerine yer bulduğu söylebilir.

Toplantının kapanış töreni konuşmalarını ev sahibi Türkiye adına TBMM Başkanı Binali Yıldırım, sırasıyla eski ev sahipleri Rusya Devlet Duması Başkanı Vyacheslav Volodin, Güney Kore adına Moon Hee Sang ve dördüncü toplantıya ev sahipliği yapacak olan Kazakistanın temsilcisi Nurlan Nigmatulin yaptılar.

Türkiyeyi temsilen konuşan Binali Yıldırım "Avrasya ülkeleri olarak hedefimiz insana

yaraşır hayat şartlarının oluşturulması ve bölgemizde yaşayan insanların barışı, huzuru ve refahıdır ifadesini kullanırken yaşanabilir bir dünya için de tabiata karşı önemli sorumluluklarının olduğunu vurguladı[5]. Rusya Devlet Duması Başkanı Vyacheslav Volodin konuşmasında toplantıda önemli konuların müzakere edildiğini aktardı. Her ülkenin keskin sorunları gündeme getirdiğini anlatan Volodin, şöyle konuştu: Buradaki konuşmalar, Avrupa Parlamentosunda yapılamazdı. Uzun süreden beri konuşulmayan konular gündeme geldi. Anahtar meselelerde tekçi yaklaşımların doğru olmadığı kanaatine vardık. ABDnin tekçi yapısı ABDye de zarar verecektir. Dolar üzerinden spekülasyon yapılmayacağını düşünüyorduk ama hayat böyle olmadığını gösterdi. Meydan okumalara cevap verilebilir dedi. Güney Kore adına Moon Hee Sang ise üçüncü toplantının Antalya kenti kadar güzel bir şekilde sonuçlandığını söyledi. Bu toplantıların küresel hale geldiğini dile getiren Sang, Avrasyanın ötesine geçmeye başladı. Çok güçlü şekilde işbirliği oluşturduk. Kore yarımadasında ortak bir noktada anlaştık. Herkes bu konuda mutabık oldu. Kazan kazan ortaklıkların kurulmasına katkı sağlayacağız" dedi[6].

Toplantı vesilesiyle TBMM Başkanı Binali Yıldırım ile Rusya Devlet Duması Başkanı Vyaçeslav Volodin arasında gerçekleşen ikili görüşmede, iki ülkenin meclisi arasında üst düzey bir ortak komisyon kurulması için mutabakata varıldığı ve 9 Ekim 2018 tarihinde taraflar arasında iyi niyet beyanı protokolü imzalandığı bildirildi[7].

Genel olarak barışçıl bir havanın hüküm sürdüğü, toplantı sonrası eller birbirine kenetlenerek birlik beraberlik mesajı verilmesinden anlaşılabilir. Fakat ne yazık ki toplantının genel akışını bozacak bir huzursuzluk da yaşandı. TBMM Başkanı Binali Yıldırım, Ermenistan Meclis Başkan Yardımcısı Eduard Sharmazanov'un 1915 olaylarıyla ilgili sözlerini sert dille eleştirerek, "Ermenistan, Türkiye ilişkilerini gerçekten düzeltmek istiyorsa bu saçma sapan soykırım iddialarına bir son vermeli, tarihi olayları tarihçilerin incelemesine bırakmalıdır" dedi. Ermenistanın yaptıklarıyla kendi kendini izole ettiğini belirten Yıldırım, "Ermenistan barışçıl bir politika izlediği takdirde komşularıyla ilişkilerini normalleştirmeyi, Güney Kafkasya bölgesinin barış, istikrar ve refahına katkıda bulunmayı başarmış olacaktır. Savaş ve şiddetin sona erip, barış ve güvenlik ortamının sağlanması durumunda sığınmacı, mülteci gibi sorunların önemli bir kısmı ortadan kalkmış olacaktır" diye konuştu. Azerbaycan Meclis Başkanı Oktay Esadov da Ermenistan'ın sürekli Türkiye'yi suçladığını söyledi. 26 yıl önce Ermenistan'ın Hocalı'da katliam yaptığını belirten Esadov, "BM bu katliamı tanıdı. Ermenistan gerçek olmayan iddialarda bulunuyor" dedi. Diğer yandan, Ermenistan temsilcisinin basına açık ortak bildiri toplantısına katılmadığı görüldü [8].

Dünyada Avrasya anlayışının değiştiği her geçen gün daha görülür hale gelmektedir. Batının dışlayıcı tavrının da sonucu olarak Avrasya bugün çok daha kapsayıcı bir kavram haline gelmektedir. Küreselleşen Dünyada da bu kapsayıcılık ülkeler arasında daha sıkı, iyi tasarlanmış ve akılcı ilişkiler demek oluyor. Türkiye de bu yeni Avrasya anlayışında tarihiyle, jeopolitiğiyle, sosyolojisiyle merkezi bir konumda yer alıyor. Bu konumun önemini anlamak ve onu korumak ve geliştirmek için çaba sarf edilmesi önem taşımaktadır.

[1] "Avrasya Meclis Başkanları 3. Toplantısı Sona Erdi! Dolar Lobilerini Kızdıracak Mutabakat!" Yeniakit. Accessed October 11, 2018. <https://www.yeniakit.com.tr/haber/avrasya-meclis-baskanlari-3-toplantisi-sona-erdi-dolar-lobilerini-kizdiracak-mutabakat-528111.html>.

[2] "Anadolu Ajansı." Avrasya Meclis Başkanları 3. Toplantısı Antalya'da. Accessed October 11, 2018. <https://www.aa.com.tr/tr/politika/avrasya-meclis-baskanlari-3-toplantisi-antalyada/1276273>.

[3] Türkiye, Azerbaycan, Belarus, Bosna Hersek, Burundi, Bulgaristan, Irak, İran, Kazakistan, Katar, KKTC, Güney Kore, Kuveyt, Letonya, Özbekistan, Rusya, Sırbistan, Slovakya, Ürdün, Vietnam meclis başkanları düzeyinde; Afganistan, Çin, Endonezya, Ermenistan, Filipinler, Kamboçya, Laos, Macaristan, Moğolistan, Pakistan, Tacikistan, Türkmenistan meclis başkan yardımcıları nezdinde; Filistin, Hırvatistan, Japonya, Tayland milletvekili düzeyinde; Makedonya ve Slovenya Büyükelçi düzeyinde temsil edilirken KEİPA, AGİTPA, TURKPA, Türk Konseyi Parlamentosu ve İslam İşbirliği Teşkilatı Parlamentolar Birliğinden de katılım olmuştur.

[4] TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ - MECLİS HABER. Accessed October 11, 2018. https://meclishaber.tbmm.gov.tr/develop/owa/haber_portal.aciklama?p1=145284.

[5] TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ - MECLİS HABER. Accessed October 11, 2018. https://meclishaber.tbmm.gov.tr/develop/owa/haber_portal.aciklama?p1=145284.

[6] Milliyet.com.tr. "Avrasya Meclis Başkanları 3. Toplantısı Sona Erdi." MİLLİYET HABER - TÜRKİYE'NİN HABER SİTESİ. October 09, 2018. Accessed October 11, 2018. <http://www.milliyet.com.tr/avrasya-meclis-baskanlari-3-toplantisi-antalya-yerelhaber-3083404/>.

[7] TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ - MECLİS HABER. Accessed October 11, 2018. http://www.meclishaber.gov.tr/develop/owa/haber_portal.aciklama?p1=145288.

[8] DHA. "Binali Yıldırım'dan Ermeni Temsilcinin Sözlerine Tepki." Hürriyet. October 09, 2018. Accessed October 11, 2018. <http://www.hurriyet.com.tr/yerel-haberler/antalya/binali-yildirimdan-ermeni-temsilcinin-sozlerin-40981901>.

Yazar Hakkında :

Vuslat Nur Şahin Orta Doğu Teknik Uluslararası İlişkiler ana dal ve Kurumsal Finans yan dal programlarından mezunudur. Halen Orta Doğu Teknik Üniversitesi Uluslararası İlişkiler'de yüksek lisans öğrencidir.

Atıfta bulunmak için: ŞAHİN, Vuslat Nur. 2026. "ÜÇÜNCÜ AVRASYA PARLAMENTOLARI BAŞKANLARI TOPLANTISI: GELİŞEN AVRASYA." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Yorum No.2018 / 76. Ekim 11. Erişim Temmuz 08, 2026. <https://avim.org.tr/tr/Yorum/UCUNCU-AVRASYA-PARLAMENTOLARI-BASKANLARI-TOPLANTISI-GELISEN-AVRASYA>

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE

Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax:** +90 (312) 438 50 26

 @avimorgtr

 <https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi>

E-Posta: info@avim.org.tr

<http://avim.org.tr>

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır